

THAILAND COMPETITIVENESS ENHANCEMENT

ISSUE 1 • AUGUST 2019

จดหมายข่าวกองยุทธศาสตร์และประสาน
การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน

บทสัมภาษณ์โลขาฯ และรองเลขาฯ สภาพัฒนา
โอกาสและความท้าทายของไทยในโลกร 4.0'

ผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขัน
โดยสถาบัน IMD ปี 2019

ฝุ่น PM 2.5 เรื่องใกล้ตัวที่กระทบอันดับ
ความสามารถในการแข่งขัน

ความสามารถในการแข่งขันจะดีขึ้นได้
แค่ให้ผู้หญิงมีบทบาทมากขึ้น

บทบรรณาธิการ

ประเทศไทยกำลังอยู่ในกระบวนการขับเคลื่อนการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน เพื่อมุ่งสู่การเป็นประเทศที่มีรายได้สูง มีความเสมอภาค และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น การจัดทำจดหมายข่าว Thailand Competitiveness Enhancement โดยกองยุทธศาสตร์และประสานการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน (กพข.) เป็นการเริ่มต้นช่องทางการสื่อสารในอีกรูปแบบของ สนับสนุนการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และการจัดลำดับความสำคัญประเด็นที่เร่งด่วน เพื่อติดตามความก้าวหน้าในการขับเคลื่อนการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

โดยฉบับแรกนี้ การนำเสนอเนื้อหาจะเริ่มตั้งแต่การทำความรู้จักกับคำว่า “ความสามารถในการแข่งขัน” ว่าแท้จริงแล้วคืออะไรและเกี่ยวข้องกับการพัฒนาในมิติใดบ้าง นอกจากนี้ ยังมีบทวิเคราะห์และบทสัมภาษณ์ที่รวบรวมข้อมูลสำคัญซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์และความท้าทายด้านความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในปี 2562

กพข. ขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.ทศพร ศิริสัมพันธ์ เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และ ดร.ปัทมา เอียววิศิษฐ์สกุล รองเลขาธิการ ที่ได้มอบแนวคิด รวมทั้งข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์สำหรับการจัดทำเอกสารดังกล่าวนี้ โดยคณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผู้อ่านจะได้รับความรู้และข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ ทั้งนี้ หากมีข้อคิดเห็นหรือการสนับสนุนด้านเนื้อหาเพิ่มเติม ทางคณะผู้จัดทำยินดีเป็นอย่างยิ่ง เพื่อจะปรับปรุงเอกสาร Thailand Competitiveness Enhancement ให้เกิดประโยชน์ยิ่งขึ้น และส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

ที่ปรึกษา

กศพร ศิริสัมพันธ์
ปัทมา เอียววิศิษฐ์สกุล
บุษวี วจษ์สันต์

บรรณาธิการ

สุริยนต์ รัญกิจจาบุกิจ

คณะผู้จัดทำ

มณฑาทิพย์ จันทรพุ่ม วิทยาธรร
กานต์กมล สีนเจริญ
รณิพร เรณางกูร
รัญญรัศม์ ภัทรวณิชพงษ์
กมลวี ลีฬหาล้ำเลิศ

ออกแบบ

กานต์กมล สีนเจริญ
รัญญรัศม์ ภัทรวณิชพงษ์

กองยุทธศาสตร์และประสานการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน (กพข.)

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

962 ถนนกรุงเกษม แขวงวัดโสมนัส เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100

โทรศัพท์: 0-2280-4085 (ต่อ 5601) โทรสาร: 0-2281-3938

Email: cdo@nesdc.go.th Website: www.nesdb.go.th

สภาพัฒน์ Update

สภาพัฒน์

สภาพัฒน์

สารบัญ

Exclusive:

บทสัมภาษณ์ เลขานุการและรองเลขานุการ สภาพัฒนา
‘โอกาสและความท้าทายของไทยในโลก 4.0’

4

ทำความเข้าใจกับขีดความสามารถในการแข่งขัน

7

Highlight:

ผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขัน
โดยสถาบัน IMD ปี 2019

8

Competitiveness in daily life:
PM 2.5

12

Competitiveness Trend: อนาคตของผู้หญิงกับ
อันดับความสามารถในการแข่งขัน

14

EXCLUSIVE:

บทสัมภาษณ์เลขาธิการ และ รองเลขาธิการสภาพัฒน์ฯ 'โอกาสและความท้าทายของไทยในโลก 4.0'

โลกทุกวันนี้มีการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว กระโดด (exponential changes) ประเทศไทยอยู่ส่วนไหนของการเปลี่ยนแปลงนี้

โลกใหม่มีทั้งโอกาสและความท้าทาย ต้องมานั่งดูว่า ศักยภาพหรือจุดแข็งของประเทศไทยคืออะไร ซึ่งมีอยู่หลายด้านเลยทีเดียว เช่น ถ้ามองจากมุมมองภูมิศาสตร์โลก ไทยมีภูมิศาสตร์ในจุดที่ค่อนข้างดีมาก อีกทั้งสถานการณ์โดยรวมของภูมิภาคก็มีเสถียรภาพ และสันติภาพสูง ดังนั้น ไทยสามารถใช้โอกาสนี้ในการเป็นจุดเชื่อมโยง (connectivity) ได้ สภาพัฒน์มองเห็นตรงนี้จึงพยายามผลักดันให้มีการสร้างโครงสร้างพื้นฐานที่จะทำให้เรากลายเป็นศูนย์กลางการพัฒนาในภูมิภาค โครงการต่างๆ ตัวอย่างเช่น รถไฟรางคู่ รถไฟความเร็วสูง จะช่วยให้การเชื่อมต่อสมบูรณ์ขึ้น

ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.กสพ. ศิริสัมพันธ์
เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ผมอยากยกตัวอย่างแนวคิดการทำให้ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้ (southern economic corridor) ถ้าทำสำเร็จ ประเทศไทยจะเป็นจุดเชื่อมต่อสองฝั่งมหาสมุทรเข้าด้วยกันได้ โดยการไต่รถไฟรางคู่เป็นตัวเชื่อม จากระนองมาที่ชุมพร และจากชุมพรขึ้นไปยังระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก (eastern seaboard) และจากจุดนี้ สินค้าและบริการก็สามารถกระจายสินค้าออกไปตามเส้นทางที่เราวางแผนเอาไว้ได้ เรื่องพวกนี้อาจดูไม่ตื่นเต้นเร้าใจ แต่ถ้าทำสำเร็จก็จะสร้างโอกาสอีกมากมาย ในขณะที่เดียวกัน โครงสร้างพื้นฐานก็ไม่ใช่คำตอบเดียว

**"เศรษฐกิจไทยจะต้องมีพลวัตมากพอที่จะ
สร้างโอกาสใหม่ขึ้นมาเองได้"**

เช่น รัฐบาลได้พยายามสร้างอุตสาหกรรมใหม่ หรือ 'New S-curve' ซึ่งหลาย อุตสาหกรรมเหล่านี้อาจถกเถียงกันได้ว่า ใช่หรือไม่ใช่อะไร แต่หัวใจคือการพยายามสร้างให้ประเทศไทยพัฒนาอุตสาหกรรมขั้นสูงที่อยู่บนฐานของความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม สิ่งเหล่านี้ไม่ได้เกิดขึ้นลอยๆ แต่เราจำเป็นต้องออกแบบและสร้างขึ้นมา นอกจากอุตสาหกรรมใหม่แล้ว ต้องอย่าลืมว่าประเทศไทยมีสินค้าและบริการที่เป็นจุดแข็งเดิมของเราอยู่แล้ว ก็ต้องเอามาต่อยอดสร้างมูลค่าเพิ่มให้ได้ เช่น การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าให้สินค้าเกษตร หรือการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

ดูเหมือนว่าการยกระดับความสามารถในการแข่งขันในโลกยุคใหม่จะกินความกว้างขวางมาก ไม่ได้โฟกัสแค่เรื่องเศรษฐกิจอย่างเดียวอีกต่อไป

ใช่ การยกระดับความสามารถในการแข่งขันเป็นเรื่ององค์รวม มิติทางเศรษฐกิจเป็นเพียงมิติหนึ่งเท่านั้น พูดให้ถึงที่สุด การสร้างความสามารถทางด้านการแข่งขันก็คือการพัฒนาประเทศ ทำให้เราสามารถบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาตามที่เรากำลังต้องการ ฉะนั้น มันไม่ใช่เป็นเรื่องของการเพิ่มประสิทธิภาพอย่างเดียว แต่ต้องมีจุดหมายว่าเราต้องการที่จะพัฒนาไปเพื่ออะไร เศรษฐกิจโต แต่ความเหลื่อมล้ำสูงรุนแรงมาก คุณภาพชีวิตคนส่วนใหญ่แย่ ก็ย่อมไม่ใช่เป้าหมายที่เราอยากจะไปถึง

แล้วสภาพพัฒน์ในฐานะองค์กรมันสมองของรัฐต้องปรับตัวอย่างไร

สภาพพัฒน์มองว่าเราต้องเปลี่ยนแปลงอย่างน้อยในสองด้าน **ด้านแรก** คือ เรื่องของวิธีคิด (mindset) ในขณะที่โลกเปลี่ยนแปลงอย่างก้าวกระโดด แต่ระบบคิดของเรายังติดกับดักความคิดแบบเดิม ซึ่งเป็นความคิดที่ใช้กันนับตั้งแต่การปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ 1 แล้ว นั่นคือการเชื่อในเรื่องประสิทธิภาพ การลดต้นทุนการใช้แรงงานหรือวัตถุดิบราคาถูก จะเห็นว่านี่เป็นชุดความคิดที่เชื่อกันมากกว่า 200 ปีแล้ว แต่ยังไม่เปลี่ยนเลย เราต้องมองให้เห็นว่าในโลกยุคใหม่ การสร้างมูลค่าเพิ่มการพัฒนานวัตกรรมจะเป็นหัวใจของการพัฒนาเศรษฐกิจ

ด้านที่สอง คือ การบริหารงาน จากเดิมที่เราติดกับดักความคิดในลักษณะที่เป็นระบบราชการแบบเดิม (bureaucratic framework) ที่เน้นเรื่องการทำงานแบบเชี่ยวชาญ ชำนาญ การ และเน้นเรื่องการทำงานตามระบบสั่งการ (hierarchy) สิ่งต่างๆ เหล่านี้จะต้องเปลี่ยนทั้งหมด ในโลกปัจจุบันวิธีการทำงานต้องมีความปรืดปรี้ยว (agile) และมีความคล่องตัวมากขึ้น

"พูดให้ถึงที่สุด สภาพพัฒน์ก็ถูก DISRUPT จากความเปลี่ยนแปลงเหมือนกัน"

ที่ผ่านมาเราก็พยายามปรับโครงสร้างการทำงานให้มีหน่วยงานที่คล่องตัว สามารถทำงานในลักษณะที่เป็น agile มากขึ้น มีการคิดถึงความเป็นไปได้ในการทำงานใหม่ๆ เช่น การตั้งสถาบันนโยบายสาธารณะและการพัฒนา ซึ่งตั้งเป้าหมายว่าจะเป็น 'พื้นที่' (platform) ใหม่ให้คนของสภาพพัฒน์ได้ทำงานกับคนเก่งในภาคเอกชนหรือหน่วยงานรัฐอื่นๆ ทุกวันนี้ปัญหาของบ้านเมืองมีความสลับซับซ้อนเกินกว่าที่ใครคนใดคนหนึ่งจะสามารถแก้ได้ ต้องประสานงานกัน รวมพลังกัน ในการที่จะช่วยกันคิดและหาทางออกให้กับปัญหาต่างๆ

ดร.ปิมา เรียรวิชัยกุล
รองเลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

โลกกำลังเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในแทบทุกมิติ ท่านรองปัทมาฯ ตีโจทย์การเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างไร

การปรับตัวของประเทศในปัจจุบันอยู่ภายใต้คอนเซ็ปต์ 'โลก 4.0' ซึ่งคำนี้มีการตีความที่หลากหลายมาก ยังเข้าใจไม่ตรงกัน เมื่อเข้าใจไม่ตรงกัน ความคาดหวังต่อโลก ต่อการพัฒนาประเทศก็ไม่ตรงกันด้วย สภาพพัฒน์ฯ ตีโจทย์ว่าโลก 4.0 เป็นโลกแห่งความเปลี่ยนแปลงและไม่แน่นอน หรือที่เรียกว่า 'VUCA World' นั่นคือ เต็มไปด้วยความอ่อนไหว (vulnerability) ความไม่แน่นอน (uncertainty) ความซับซ้อน (complexity) และความไม่ชัดเจนคลุมเครือ (ambiguity)

"โลก 4.0 เป็นโลกแห่งความเปลี่ยนแปลงและไม่แน่นอน หรือที่เรียกว่า 'VUCA WORLD'"

ซึ่งถ้ามองลึกลงไปอีกชั้นจะเห็นว่า ต้นตอของโลกแบบนี้คือการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดดทุกคนรู้ว่าเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงเร็วมากและต้องปรับตัว แต่ก่อนจะปรับตัว เราต้องเข้าใจด้วยการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีครั้งนี้ไม่เหมือนที่ผ่านมา เพราะการปฏิวัติดิจิทัลทำให้เกิดการผสมผสานเทคโนโลยีหลายๆ แบบเข้าด้วยกัน ตัวอย่างที่ชัดเจนที่สุดอยู่ในมือของพวกเรา แต่ก่อนเราใช้โทรศัพท์ สื่อสารทางเสียงเท่านั้น แต่ทุกวันนี้การสื่อสารทางภาพเป็นเรื่องปกติ อีกทั้งยังใช้ฟังก์ชันอื่นๆ เยอะแยะเต็มไปหมด โทรศัพท์มือถือเป็นตัวอย่างง่ายๆ เท่านั้น ในอนาคตเทคโนโลยีต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นหุ่นยนต์ คลาวด์ ควอนตัม คอมพิวเตอร์ นาโนเทคโนโลยี ไบโอเทคโนโลยี วัสดุใหม่ๆ กระทั่งความรู้เกี่ยวกับระบบคิด (cognitive science) จะหลอมรวมกัน และจะเปลี่ยนโลกไปในแบบที่เราไม่เคยเจอและคาดคิดมาก่อน

World Economic Forum ซึ่งเป็นสถาบันที่จัดทำตัวชี้วัดความสามารถในการแข่งขันเองก็บอกว่า การสร้างนวัตกรรมไม่มีสูตรสำเร็จตายตัว ดังนั้น แต่ละประเทศควรให้ความสำคัญกับการสร้าง ‘ระบบนิเวศของนวัตกรรม’ (innovation ecosystem) แทน ในบริบทของไทยสร้างระบบนิเวศนี้ได้หรือไม่ อย่างไร

คำว่า ‘innovation ecosystem’ อาจเทียบเคียงได้กับคำว่า ‘national innovation system’ ซึ่งเราใช้กันอยู่แล้ว โดยแก่นแล้วเป็นการวิเคราะห์ว่า องค์ประกอบอะไรบ้างที่ช่วยทำให้เกิดนวัตกรรม แน่นอนว่าองค์ประกอบเหล่านี้มีการปฏิสัมพันธ์ต่างกันตามบริบทของแต่ละประเทศสำหรับประเทศไทย สภาพัฒน์ฯ มองว่าองค์ประกอบที่สำคัญคือภาครัฐ ระบบการศึกษา ภาคเอกชน สถาบันวิจัย ระบบการเงินที่จะเอื้อต่อการทำนวัตกรรม สภาพตลาด บรรยากาศและกฎระเบียบต่างๆ ที่จะมีผลต่อการพัฒนาและการนำนวัตกรรมไปใช้เมื่อมองเห็นแล้วว่าองค์ประกอบมีอะไรบ้าง สิ่งที่ต้องพิจารณาต่อไปคือ หนึ่ง ความเข้มแข็งของแต่ละองค์ประกอบ ต้องดูว่าองค์ประกอบด้านใดแข็งแรงแล้ว ด้านใดยังมีจุดอ่อนอยู่ สอง องค์ประกอบเหล่านั้นสามารถทำงานเชื่อมโยงกันเพื่อนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมจริงได้หรือไม่

ซึ่งประเด็นที่สองนี้สำคัญมาก เพราะ กลุ่มประเทศ OECD จะบอกชัดเจนเลยว่า นวัตกรรมหมายถึงการเชื่อมโยงขององค์ประกอบเหล่านี้ ที่ผ่านมา ประเทศไทยลงทุนมากค่อนข้างมากในแต่ละองค์ประกอบข้างต้น ไม่ว่าจะเป็น การส่งเสริมการทำ R&D ในภาคเอกชน ซึ่งมีการให้สิทธิพิเศษทางภาษีต่างๆ รวมถึงสนับสนุนการทำงานระหว่างภาคเอกชนกับภาคการศึกษาด้วย นอกจากนี้ก็ยังมีให้ทุนเพื่อพัฒนาระบบนวัตกรรมพอสมควร แต่การปฏิสัมพันธ์กันเพื่อทำให้เกิดผลยังไม่ราบรื่น

**"นวัตกรรมไม่สามารถพัฒนาได้ด้วย
องค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งของระบบ
เพียงอย่างเดียว แต่ต้องดำเนินการร่วมกัน"**

**บทสัมภาษณ์นี้จัดทำขึ้นภายใต้ "โครงการ
ประชาสัมพันธ์เชิงรุกในการพัฒนาขีด
ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ"
ติดตามอ่านการสัมภาษณ์เพิ่มเติมได้ที่...**

เวลาพูดถึงเรื่องการยกระดับความสามารถในการแข่งขันหลายคนจะวิจารณ์ว่าภาครัฐให้ความสนใจเฉพาะแต่เรื่องเศรษฐกิจ แต่ละเลยมิติอื่นๆ คำถามคือเราควรจะรักษาสสมดุลอย่างไร

ถ้าดูองค์ประกอบของตัวชี้วัดขีดความสามารถในการแข่งขัน จะเห็นชัดเจนว่าเรากำลังดูประเทศจากมุมมองต่างๆ ที่หลากหลายมาก เช่น คุณภาพชีวิต คุณภาพการศึกษา คุณภาพของทุนมนุษย์ สภาพสิ่งแวดล้อม การบริการสาธารณสุข ระบบยุติธรรม สิ่งเหล่านี้สะท้อนว่า การยกระดับความสามารถในการแข่งขันไม่ใช่เรื่องของการทำมาหากินได้ดีเพียงอย่างเดียว จริงๆ แล้วมันเป็นเรื่องของคุณภาพชีวิตและมาตรฐานการดำรงชีวิตของประชาชน นี่คือเหตุผลและน่าจะเป็นเป้าหมายปลายทางท้ายสุดว่า ทำไมเราจึงต้องให้ความสำคัญเรื่องความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

บทสัมภาษณ์เลขาริการฯ

บทสัมภาษณ์รองเลขาริการฯ

ทำความรู้จักกับ 'ความสามารถในการแข่งขัน'

'ความสามารถในการแข่งขัน' คือเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้เศรษฐกิจไทยพร้อมรับมือและปรับตัวในโลกของการแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นธรรม ยั่งยืน สร้างโอกาสใหม่ในโลกใหม่ ให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าเดิม

ความสามารถในการแข่งขันคืออะไร?

หมายถึงความสามารถในการสร้างปัจจัยแวดล้อมทางเศรษฐกิจทั้งด้านปัจจัยการผลิต นโยบาย กฎระเบียบ และสถาบันที่เอื้อให้ธุรกิจและอุตสาหกรรมในประเทศสามารถเพิ่มผลิตภาพได้ในโลกใหม่ที่ระบบเศรษฐกิจมีความซับซ้อน เทคโนโลยีและพฤติกรรมผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว 'ผลิตภาพ' ไม่ใช่แค่เรื่องของประสิทธิภาพการผลิต (efficiency) เท่านั้น แต่ยังรวมถึงการสร้างมูลค่าเพิ่ม (value creation) ด้วย **พูดง่ายๆ** การยกระดับความสามารถในการแข่งขันคือ การที่เราสามารถผลิตสินค้าบริการได้ดีขึ้น มีคุณภาพมากขึ้น โดนใจผู้บริโภค มากขึ้น มีนวัตกรรมใหม่ๆ ขายได้ราคาสูงขึ้น และยั่งยืน

ระดับความสามารถในการแข่งขันสะท้อนอะไร?

ระดับความสามารถในการแข่งขันไม่ใช่เพียงเรื่องของการจัดอันดับและไม่ใช่เรื่องของการแพ้ชนะ แต่เป็นประโยชน์ในการ

- เป็นเครื่องมือที่ใช้ทำความเข้าใจสถานะของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ
- ใช้ติดตาม วางแผนตรวจสอบ ประเมินผล
- สร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละประเทศและเปรียบเทียบกันระหว่างประเทศ

รู้ได้อย่างไรว่าเรามีความสามารถในการแข่งขันแค่ไหน?

ในปัจจุบันองค์กรระหว่างประเทศหลายหน่วยงานมีการจัดทำดัชนีชี้วัดความสามารถในการแข่งขันของแต่ละประเทศเพื่อที่จะเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ได้แก่

- World Economic Forum (WEF)
- International Institute for Management Development (IMD)
- ดัชนีความยาก-ง่ายในการประกอบธุรกิจ (Doing Business) ที่จัดทำโดยธนาคารโลก

หากมองย้อนไปจะเห็นว่า ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา อันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยที่จัดโดย 3 สถาบันจัดอันดับที่สำคัญ แม้มีการปรับตัวดีขึ้นเล็กน้อย แต่ยังคงเกาะกลุ่มกันอยู่ในระดับกลาง ซึ่งจากนิยาม ท่านผู้อ่านก็คงเข้าใจได้แล้วว่า ไม่ใช่แค่รัฐบาล แต่พวกเราทุกคนก็มีบทบาทที่จะช่วยกันเพื่อให้ขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศดีขึ้นได้

- หมายเหตุ 1. ในปี 2016 ธนาคารโลกได้นำ วิธีการจัดอันดับแบบ Distance to Frontier (DTF) มาใช้จัดอันดับ Doing Business (DB) ส่งผลให้ไทยอันดับตกลงจาก 26 มาเป็น 49 และสามารถยกอันดับขึ้นมาในระดับเดิมได้ในปี 2018
2. ในปี 2018 WEF ได้นำเกณฑ์ใหม่ (GCI 4.0) มาใช้ในการจัดอันดับ ส่งผลให้อันดับประเทศไทยปี 2017 เปลี่ยนจากอันดับ 32 เป็นอันดับ 40

HIGHLIGHT:

ผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันโดยสถาบัน IMD ปี 2019

ศูนย์วิจัยความสามารถในการแข่งขัน [World Competitiveness Center] ของสถาบัน IMD ตั้งอยู่ที่ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ได้จัดอันดับประจำปี 2019 จาก 63 เขตเศรษฐกิจทั่วโลก โดยใช้เกณฑ์ชี้วัด 332 ตัวชี้วัด (รวมตัวชี้วัดประเภท hard data, survey data และ background information) แบ่งเป็น 4 กลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มมีน้ำหนักร้อยละ 25 เท่ากัน

สิงคโปร์ ครองอันดับ 1 ประเทศที่มี ความสามารถในการแข่งขันสูงสุดในโลก

โดยโค่นแชมป์เก่าอย่างสหรัฐอเมริกาตกไปอยู่อันดับ 3 อันดับของสิงคโปร์ได้รับแรงหนุนจากโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีที่ก้าวหน้า แรงงานที่มีทักษะสูง กฎหมายคนเข้าเมืองที่เอื้ออำนวย และกระบวนการตั้งธุรกิจใหม่ที่มีประสิทธิภาพ ส่วนฮ่องกงตามมาเป็นอันดับ 2 ด้วยนโยบายทางธุรกิจและภาษีที่เอื้ออำนวย และการเข้าถึงเงินทุนในการทำธุรกิจ **ด้านสหรัฐฯ** หล่นลงมาอยู่อันดับ 3 โดยรายงานระบุว่า ความเชื่อมั่นของภาคธุรกิจที่มีต่อนโยบายภาษีระลอกแรกของประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ ได้ลดน้อยถอยลงไป แม้ว่าสหรัฐฯ ยังคงเป็นผู้นำของโลกด้านโครงสร้างพื้นฐานและสมรรถนะทางเศรษฐกิจ แต่ความสามารถในการแข่งขันของประเทศก็ได้รับผลกระทบจากราคาเชื้อเพลิงที่สูงขึ้น การส่งออกสินค้าไฮเทคที่ลดลงและค่าเงินดอลลาร์ที่ผันผวน

2019	Country	2018	Change
1	Singapore	3	+2 ↑
2	Hong Kong SAR	2	- -
3	USA	1	-2 ↓
4	Switzerland	5	+1 ↑
5	UAE	7	+2 ↑
6	Netherlands	4	-2 ↓
7	Ireland	12	+5 ↑
8	Denmark	6	-2 ↓
9	Sweden	9	- -
10	Qatar	14	+4 ↑
11	Norway	8	-3 ↓
12	Luxembourg	11	-1 ↓
13	Canada	10	-3 ↓
14	China	13	-1 ↓
15	Finland	16	+1 ↑
16	Taiwan, China	17	+1 ↑
17	Germany	15	-2 ↓
18	Australia	19	+1 ↑
19	Austria	18	-1 ↓
20	Iceland	24	+4 ↑
21	New Zealand	23	+2 ↑
22	Malaysia	22	- -
23	United Kingdom	20	-3 ↓
24	Israel	21	-3 ↓
25	Thailand	30	+5 ↑
26	Saudi Arabia	39	+13 ↑
27	Belgium	26	-1 ↓
28	Korea Rep.	27	-1 ↓
29	Lithuania	32	+3 ↑
30	Japan	25	-5 ↓
31	France	28	-3 ↓
32	Indonesia	43	+11 ↑
33	Czech Republic	29	-4 ↓
34	Kazakhstan	38	+4 ↑
35	Estonia	31	-4 ↓
36	Spain	36	- -
37	Slovenia	37	- -
38	Poland	34	-4 ↓
39	Portugal	33	-6 ↓
40	Latvia	40	- -
41	Cyprus	41	- -
42	Chile	35	-7 ↓
43	India	44	+1 ↑
44	Italy	42	-2 ↓
45	Russia	45	- -
46	Philippines	50	+4 ↑
47	Hungary	47	- -
48	Bulgaria	48	- -
49	Romania	49	- -
50	Mexico	51	+1 ↑
51	Turkey	46	-5 ↓
52	Colombia	58	+6 ↑
53	Slovak Republic	55	+2 ↑
54	Ukraine	59	+5 ↑
55	Peru	54	-1 ↓
56	South Africa	53	-3 ↓
57	Jordan	52	-5 ↓
58	Greece	57	-1 ↓
59	Brazil	60	+1 ↑
60	Croatia	61	+1 ↑
61	Argentina	56	-5 ↓
62	Mongolia	62	- -
63	Venezuela	63	- -

ไทยอยู่ในอันดับที่ 25 ดีขึ้น 5 อันดับ

ดีที่สุดในรอบ 15 ปี
แข่งขันกับ - เกาหลี

สำหรับกลุ่มอาเซียน 5 เขตเศรษฐกิจที่ได้รับการจัดอันดับมีอันดับดีขึ้นเกือบทั้งหมด ประกอบด้วยสิงคโปร์ ซึ่งขึ้นมาอยู่อันดับที่ 1 มาเลเซียมีอันดับคงที่ที่ 22 เช่นเดียวกับปีที่แล้ว ส่วนประเทศไทยสูงขึ้น 5 อันดับ จากอันดับที่ 30 เป็น 25 แม้ว่าคะแนนรวมลดลงเป็น 77.233 คะแนน จาก 79.450 คะแนน ในปี 2018 อินโดนีเซียมีอันดับดีขึ้นอย่างก้าวกระโดดจากอันดับที่ 43 เป็น 32 และฟิลิปปินส์จากอันดับที่ 50 เป็น 46

ประเทศที่ได้รับการจัดอันดับในกลุ่มอาเซียน ปี 2562

ปัจจัยใดที่ส่งผลให้อันดับของไทยดีขึ้น

กลุ่มปัจจัยหลักด้านสมรรถนะทางเศรษฐกิจ (Economic Performance) และด้านประสิทธิภาพของภาครัฐ (Government Efficiency) ดีขึ้นมา 2 อันดับ และด้านโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) มีอันดับดีขึ้นต่อเนื่องและดีกว่าปีที่ผ่านมา 3 อันดับ

ด้านสมรรถนะทางเศรษฐกิจ (ECONOMIC PERFORMANCE) ยังคงเป็นปัจจัยหลักที่ไทยมีอันดับในกลุ่มที่ดีที่สุดโดยอยู่อันดับที่ 8

โดยมีปัจจัยย่อยดังนี้ ด้านการค้าระหว่างประเทศ อยู่ในอันดับที่ 6 คงเดิมจากปี 2561 และยังคงอยู่ใน 10 อันดับแรกของโลกมาโดยตลอด การส่งออกสินค้าต่อ GDP อยู่ในระดับสูง ดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุลและคิดเป็นสัดส่วนที่สูงต่อ GDP ต้องเฝ้าระวังการส่งออกที่เริ่มส่งสัญญาณเติบโตช้าและอัตราแลกเปลี่ยนที่ยังคงแข็งค่าอย่างต่อเนื่องจนไม่สามารถส่งเสริมให้ธุรกิจแข่งขันได้ ด้านเศรษฐกิจภายในประเทศ ดีขึ้น 4 อันดับ จากอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศที่ขึ้นมาถึงร้อยละ 4.1 โดยเฉพาะการขยายตัวของการใช้จ่ายภาคเอกชนที่ร้อยละ 4.6 ด้านการลงทุนระหว่างประเทศ ปรับตัวดีขึ้นจากอันดับที่ 37 มาเป็นอันดับที่ 21 สาเหตุหลักมาจากการลงทุนในตลาดตราสารหนี้ที่เพิ่มขึ้นจากนักลงทุนต่างชาติ และการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายของคณะกรรมการนโยบายการเงิน (กนง.) ในรอบปีที่ผ่านมามีการจ้างงาน อยู่ในอันดับที่ 3 และอยู่ใน 5 อันดับแรกของโลกมาอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากการจ้างงานอยู่ในระดับสูงและอัตราการว่างงานอยู่ในระดับต่ำต่อเนื่อง ยังคงต้องเฝ้าระวังอัตราการขยายตัวของการจ้างงานที่ยังต่ำ

หากเทียบด้านสมรรถนะทางเศรษฐกิจของไทยกับสิงคโปร์และมาเลเซีย อันดับของไทยนับว่าห่างจากสิงคโปร์เพียงแค่ 3 อันดับเท่านั้น และปีนี้อันดับของไทยยังแซงหน้ามาเลเซียขึ้นมา 3 อันดับจากที่ต่ำกว่าในปี 2018 อีกด้วย

ด้านประสิทธิภาพของรัฐบาล (Government Efficiency)

อันดับที่ 20

อันดับดีขึ้นหลังจากมีการปรับตัวลงในช่วงปีที่ผ่านมา โดยมีปัจจัยย่อยดังนี้ การคลังสาธารณะ อันดับดีขึ้น 4 อันดับ สาเหตุหลักมาจากอัตราการขยายตัวของ GDP ในรอบปี 2561 และอัตราส่วนหนี้สาธารณะลดลง นโยบายการคลัง อยู่ในอันดับที่ 6 และอยู่ใน 10 อันดับแรกมาตลอด เนื่องจากการจัดเก็บอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา อัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริงและภาษีจากการบริโภค และเงินสมทบประกันสังคมที่มีอัตราต่ำ สามารถส่งเสริมให้ธุรกิจแข่งขันได้ การจัดการบริหารด้านสถาบัน ดีขึ้น 1 อันดับ จากที่เคยปรับตัวแยกลงถึง 5 อันดับในปีก่อนหน้านี้ เอกชนยังคงคาดหวังให้รัฐมีการเร่งดำเนินการในด้าน (1) ความสามารถในการปรับตัวของนโยบายภาครัฐ (2) การขับเคลื่อนให้เห็นผล ความโปร่งใส บทบาทของระบบราชการในการสนับสนุนภาคธุรกิจ (3) การป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันและการบริหารตามหลักนิติธรรม

ด้านกฎหมายด้านธุรกิจ ดีขึ้น 4 อันดับมาอยู่ในอันดับที่ 32 จากการเร่งพัฒนาสภาพแวดล้อมในการประกอบธุรกิจตามกรอบ Doing Business ของรัฐบาลชุดปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง รวมถึงสถานการณ์สภาวะการกีดกันทางการค้าของประเทศอื่น ๆ จากการใช้กฎระเบียบที่แย่ง

ด้านการจัดการบริหารด้านสังคม ดีขึ้น 3 อันดับ เนื่องจาก IMD ปรับปรุงตัวชี้วัดที่ใช้ประเมินผลบางตัว ในประเด็นด้านสังคมสูงวัย ได้แก่วัฒนธรรม Ageing of Population จากเดิมที่ใช้ survey data เป็น hard data และได้รับการจัดอันดับอยู่ในอันดับที่ 22

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) อันดับ 45 แม้จะเป็นด้านที่อยู่ในระดับที่ด้อยมาตลอด แต่มีแนวโน้มดีขึ้น ผลจากอันดับที่ดีขึ้นของปัจจัยย่อย ดังนี้

ด้านสาธารณูปโภคพื้นฐาน ดีขึ้น 4 อันดับ อยู่ในอันดับที่ 27 จากการเข้าถึงน้ำ ถนนและไฟฟ้าที่ดีขึ้น รวมถึงการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่อื่น ๆ ที่ดำเนินการแล้วเสร็จ เช่น โครงการรถไฟฟ้าสายสีเขียว ช่วงแบริ่ง-สมุทรปราการ และการบริหารจัดการเมืองดีขึ้น

ด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ ขึ้นมาอยู่ในอันดับที่ 38 เนื่องจากด้านค่าใช้จ่ายเพื่อการวิจัยและพัฒนาปรับตัวดีขึ้น โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายเพื่อการวิจัยและพัฒนาจากภาคเอกชนที่ร้อยละ 0.80 ต่อ GDP เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าร้อยละ 0.23 (ร้อยละ 0.57 ในปี 2018) อย่างไรก็ดี ต้องติดตามเรื่องจำนวนสิทธิบัตรที่บังคับใช้และการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาที่อยู่ในระดับที่ต่ำมาก

ด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี ด้อยลง 2 อันดับ อยู่ในอันดับที่ 38 แม้ด้าน Communication Technology จะดีขึ้นอย่างโดดเด่นถึง 14 อันดับ อย่างไรก็ตาม ภาพรวมการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านกายภาพและบุคลากรทางเทคโนโลยีสารสนเทศยังคงมีการพัฒนาช้ากว่าประเทศอื่น

ด้านสุขภาพ สิ่งแวดล้อม และ การศึกษาไทย ยังอยู่ในอันดับต่ำมาก

ด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม อยู่ในอันดับที่ 55 จาก 63 ประเทศ เป็นผลจากการที่สัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านสาธารณสุขต่อ GDP ของไทยอยู่ในระดับต่ำมาก โดยเป็นการลงทุนจากภาครัฐถึงร้อยละ 77.14 ปัญหาด้านมลพิษที่แย่งลง โดยเฉพาะปัญหาฝุ่นควันในรอบปีที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม ปัจจัยดังกล่าวเริ่มมีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้นในรอบ 5 ปีจากการปรับตัวดีขึ้น 3 อันดับจากปีก่อนหน้า (อันดับ 58 ในปี 2018) **ด้านการศึกษา อยู่ในอันดับที่ 56 คงเดิมจากปี 2018** ปัจจัยหลักที่ทำให้อันดับไม่ดีขึ้นมาจากเรื่องความขาดแคลนบุคลากรเป็นหลัก เช่น (1) ครูต้องรับภาระการสอนนักเรียนต่อคนในอัตราส่วน 1 ต่อ 27 คน ซึ่งถือเป็นอัตราที่อยู่ในกลุ่มที่สูงที่สุดในโลก (2) อัตราการเข้าเรียนในระดับมัธยมยังคงต่ำและมีแนวโน้มลดลง (3) ผลการสอบด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษได้คะแนนต่ำ อัตราการอ่านหนังสือไม่ออกสูง ภาคธุรกิจไม่มั่นใจต่อผลสัมฤทธิ์ของระบบการศึกษา รวมถึงทักษะด้านภาษาของคนไทยไม่ตอบโจทย์การประกอบอาชีพ

ปัจจัยด้านประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ ยังเป็นจุดอ่อน

ด้านประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ (Business Efficiency) อันดับที่ 27

ด้อยลง 2 อันดับจากที่คงที่มา 3 ปีติดต่อกัน อันเป็นผลจากการที่ปัจจัยย่อยด้านผลิตภาพและประสิทธิภาพ ด้อยลง 3 อันดับ และเป็นด้านที่ด้อยที่สุดภายในกลุ่ม โดยสาเหตุมาจากผู้ประกอบการทั้งรายใหญ่และรายย่อยยังคงไม่สามารถปรับตัวให้เท่าทันมาตรฐานสากล และการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับใช้ในการประกอบธุรกิจที่ยังอยู่ในระดับต่ำ ด้านตลาดแรงงาน อยู่ในอันดับที่ 9 ซึ่งยังคงอยู่ใน 10 อันดับแรกมาโดยตลอดแม้จะลดลง 3 อันดับ เนื่องจากสัดส่วนแรงงานต่อจำนวนประชากรสูงถึงร้อยละ 47.95 ค่าแรงมีราคาถูกและมีชั่วโมงการทำงานที่สูง ต้องเฝ้าระวังแนวโน้มที่ลดลงต่อเนื่อง รวมถึงอัตราการเติบโตของแรงงานที่ต่ำและการกระจายของรายได้ (remuneration spread) ที่ยังเหลื่อมล้ำ นอกจากนี้ ต้องระวังการให้ความสำคัญต่อการดึงดูดและรักษากลุ่มผู้มีศักยภาพสูง (talent) ไว้ภายในตลาดแรงงานที่มีแนวโน้มลดลงอย่างรุนแรง **ด้านการเงิน ดีขึ้นจากอันดับที่ 24 มาเป็นอันดับที่ 19** สาเหตุหลักมาจากการเปลี่ยนแปลงข้อมูลตัวชี้วัดจาก survey มาเป็น hard data ในระยะยาว ด้านนี้มีแนวโน้มที่อันดับจะต่ำลงจากความผันผวนของระบบการเงินโลก **ด้านการบริหารจัดการ อันดับที่ 27 ด้อยลง 3 อันดับ** เนื่องจากนักธุรกิจเห็นว่าผู้ประกอบการไทยยังไม่สามารถรับมือกับโอกาสและความท้าทายได้ดีพอ ยังไม่ให้ความสำคัญกับความพึงพอใจของลูกค้ามากพอ และยังไม่มีความเป็นผู้ประกอบการเพียงพอ **ด้านทัศนคติและค่านิยม ลดลง 9 อันดับ และเป็นกลุ่มตัวชี้วัดที่ด้อยลงมากที่สุด** เนื่องจากนักธุรกิจภาคเอกชนเห็นว่าค่านิยมภายในสังคมส่งเสริมการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศลดลง

COMPETITIVENESS IN DAILY LIFE: PM 2.5

สถานการณ์ไฟไหม้ป่าอะเมซอนที่เป็นพื้นที่ป่าถึง 1 ใน 3 ของโลก ทำให้นักถึงสถานการณ์เผาป่าในประเทศที่เราต้องเจอกันทุกหน้าแล้ง นอกจากทรัพยากรธรรมชาติที่ต้องสูญเสียไปแล้ว ยังเกิดผลกระทบทางสุขภาพอีกมากมายอย่างเป็นวงกว้าง โดยเฉพาะช่วงหน้าแล้งที่ผ่านมา ที่ทำให้เกิดการตื่นตัวเรื่องฝุ่นพิษขนาดจิ๋วที่เรียกว่า PM 2.5

PM 2.5 คืออะไร

PM 2.5 คือ ฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน ซึ่งขนาดดังกล่าว หากเปรียบเทียบให้เห็นภาพจะมีขนาดประมาณ 1 ใน 25 ส่วนของเส้นผ่านศูนย์กลางเส้นผมมนุษย์ เล็กจนจมูกที่ทำหน้าที่กรองฝุ่นนั้นไม่สามารถกรองได้ ทำให้ฝุ่นขนาดจิ๋วเหล่านี้แพร่กระจายเข้าสู่ทางเดินหายใจระแหงเลือด และอวัยวะอื่นๆ ในร่างกาย นอกจากนั้นตัวฝุ่นยังเป็นพาหะนำสารอันตรายอื่นๆ เข้ามาสู่ร่างกายด้วย เช่น แคดเมียม โปรทโลหะหนัก และสารก่อมะเร็งอื่น

อะไรคือสาเหตุ

ฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน มีที่มาจาก 2 แหล่งกำเนิดใหญ่ๆ คือ

1. แหล่งกำเนิดโดยตรง ได้แก่ การเผาในที่โล่ง การคมนาคมขนส่ง การผลิตไฟฟ้า และการผลิตในอุตสาหกรรมการผลิตต่างๆ
2. การรวมตัวของก๊าซอื่นๆ ในบรรยากาศโดยเฉพาะซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (SO₂) และออกไซด์ของไนโตรเจน (NO_x) รวมทั้งสารพิษอื่นๆ ที่ล้วนเป็นอันตรายต่อร่างกายมนุษย์ เช่น สารปรอท (Hg), แคดเมียม (Cd), อาร์เซนิก (As) หรือโพลีไซคลิกอะโรมาติกไฮโดรคาร์บอน (PAHs)

ปัญหาฝุ่นควันเกี่ยวข้องกับ การจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันอย่างไร

มองเผินๆ ปัญหาฝุ่นควันอาจดูไม่เกี่ยวข้องกับการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของแต่ละประเทศ แต่ฝุ่นจิ๋ว PM 2.5 ถือเป็นหนึ่งในปัจจัยที่ใช้ในการจัดอันดับทั้งทางตรงและทางอ้อม เพราะปัญหาเหล่านี้ส่งผลต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (Natural Resources and Environment) รวมถึงส่งผลกระทบต่อปัจจัยทุนมนุษย์ (Human Resources) โดยปัจจัยเหล่านี้เป็นปัจจัยเกี่ยวพันระดับจุลภาค (Micro-Specific Enabling Factors) ซึ่งมีความสำคัญเพราะเป็นการพัฒนาสถานะแวดล้อมที่เป็นรากฐานของการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตที่แท้จริง (Real-Sector) ทั้งห่วงโซ่อุปทาน (Value Chain) อันเป็นการดันขีดความสามารถในการแข่งขันของไทยให้สูงขึ้นต่อไปจากการมีปัจจัยสนับสนุนที่เหมาะสม โดย IMD ใช้ตัวชี้วัดที่ชื่อว่า Exposure to particle pollution ซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่แสดงถึงค่าเฉลี่ยความหนาแน่นของฝุ่น PM 2.5 ต่อพื้นที่ 1 ตารางเมตร โดยในปี 2019 นี้ ประเทศไทยได้ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 6.27 ไมโครกรัมต่อตารางเมตร

ฝุ่นจิ๋ว PM 2.5 ถือเป็นหนึ่งในปัจจัยที่ใช้ในการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศทั้งทางตรงและทางอ้อม

แม้สถานการณ์ฝุ่นจะมีแนวโน้มดีขึ้น แต่ทำไมอันดับถึงไม่ดีขึ้น?

เพราะตัวชี้วัด Exposure to particle pollution (ค่าเฉลี่ยความหนาแน่นของฝุ่น PM 2.5 ต่อพื้นที่ 1 ตรม.) ซึ่งประมวลผลและเผยแพร่โดย OECD นั้นมีระยะเวลาในการประมวลผลค่าของข้อมูลล่าช้าถึง 3 ปี กล่าวคือ การจัดอันดับขีดความสามารถปี 2019 ใช้ข้อมูลปี 2016

เมื่อพิจารณาจากข้อมูลข่าวสารด้านสภาวะฝุ่นควันของประเทศไทยพบว่าตั้งแต่ปี 2017 เป็นต้นมา สถานการณ์ฝุ่นมีแนวโน้มรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ

ดังนั้น คาดเดาได้เลยว่าอันดับด้าน Exposure to particle pollution ในอีก 3 ปีข้างหน้าจะมีแนวโน้มด้อยลงอย่างแน่นอน ถึงแม้ว่าสถานการณ์จริงมีแนวโน้มว่าในปี 2020 นี้จะไม่รุนแรงเท่าเดิม

นี่เป็นตัวอย่างที่ดีที่ให้นักวิเคราะห์ข้อมูลได้เรียนรู้ถึงข้อจำกัดของชุดข้อมูลดังกล่าว

สูงกว่าค่าเฉลี่ยของโลกที่ 20.11 ไมโครกรัม ต่อตารางเมตร และถูกจัดอยู่ในลำดับที่ 55 จาก 63 ประเทศ ต่ำลงจากปีก่อน 1 อันดับ นอกจากนั้น หากพิจารณาถึงตัวชี้วัดขีดความสามารถในการแข่งขันที่ถูกจัดโดยสถาบันจัดอันดับอื่นๆ เช่น Global Competitiveness Index 4.0 (GCI 4.0) ซึ่งจัดทำโดยสภาเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum: WEF) ปัญหาฝุ่นควันเหล่านี้ก็ส่งผลกระทบต่ออันดับเช่นกัน โดยสำหรับ WEF ปัญหาฝุ่นควันจะส่งผลต่อ pillar ที่ 5 ที่มุ่งประเด็นการประเมินเรื่องสุขภาพและคุณภาพของประชากรของประเทศที่ได้รับการจัดอันดับเป็นต้น

วิธีรับมือและจัดการกับปัญหาฝุ่น PM 2.5

ปัญหาฝุ่นควัน PM 2.5 เป็นปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไขตั้งแต่ระดับผู้ทำนโยบายที่ควรมีมาตรการในการจำกัดและกำจัดฝุ่นที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะจากแหล่งกำเนิดที่มาจากการทำอุตสาหกรรม หรือการกระทำที่มีลักษณะผิดกฎหมาย เช่น การเผาป่า

เผาไร่อ้อย เป็นต้น อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาถึงมาตรการการป้องกันผลกระทบในระดับบุคคลนั้น กระทรวงสาธารณสุข ได้แนะนำมาตรการไว้ให้สำหรับประชาชนทั่วไป

5 มาตรการ โดยมีหลักการง่ายๆ ได้แก่ “หลีกเลี่ยง ปิด ใช้ เลี่ยง ลด”

- หลีกเลี่ยง** การสัมผัสฝุ่นละออง โดยเฉพาะกลุ่มเสี่ยง ได้แก่ผู้สูงอายุ หญิงตั้งครรภ์ เด็กเล็กและผู้ป่วยด้วยโรคระบบทางเดินหายใจ หอบหืด ภูมิแพ้
- ปิด** ประตู หน้าต่างให้มิดชิด ป้องกันฝุ่นละออง หมั่นทำความสะอาดบ้านทุกวัน
- ใช้** หน้ากากที่มีประสิทธิภาพในการกรองอนุภาคที่มีขนาดเล็กกว่า 0.3 ไมครอนได้
- เลี่ยง** การออกกำลังกายหรือทำงานนานกว่า 12 ชั่วโมงในที่โล่งแจ้ง และ
- ลด** การใช้รถยนต์และการเผาขยะถ้ามีโอกาสการผิดปกติ เช่น หายใจติดขัด แน่นหน้าอก วิงเวียนศีรษะ หรือหมดสติให้รีบไปรับการตรวจรักษาที่สถานพยาบาลโดยเร็ว

Tips: AQI ตัวเตือนระวังภัยจาก PM 2.5

ดัชนีคุณภาพอากาศ (Air Quality Index : AQI) เป็นค่าดัชนีที่ใช้รายงานค่าคุณภาพที่ถูกออกแบบมาให้เข้าใจง่ายต่อประชาชนทั่วไป และสามารถใช้อย่างทั่วถึง โดยมุ่งหวังให้เป็นค่าเตือนภัยถึงสถานการณ์มลพิษในแต่ละพื้นที่ว่าอยู่ในระดับใด และมีผลกระทบต่อสุขภาพหรือไม่ โดยออกแบบมาให้แสดงผลผ่านการใช้ตัวเลขและระดับแถบสี ซึ่งดัชนีคุณภาพอากาศของประเทศไทยแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ ตั้งแต่ 0 ถึง 201 ขึ้นไป แต่ละระดับจะใช้สีเป็นสัญลักษณ์เปรียบเทียบกับระดับของผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยดังตารางต่อไปนี้

	0 - 25	26 - 50	51 - 100	101 - 200	201 ขึ้นไป
ความหมายของสี	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ	มีผลกระทบต่อสุขภาพ

AQI	ความหมาย	สีที่ใช้	คำอธิบาย
0 - 25	คุณภาพอากาศดีมาก	ฟ้า	คุณภาพอากาศดีมาก เหมาะสำหรับการออกกำลังกายและการท่องเที่ยว
26 - 50	คุณภาพอากาศดี	เขียว	คุณภาพอากาศดี สามารถทำกิจกรรมกลางแจ้งและการท่องเที่ยวได้ตามปกติ
51 - 100	ปานกลาง	เหลือง	ประชาชนทั่วไป: สามารถทำกิจกรรมกลางแจ้งได้ตามปกติ ผู้ที่มีโรคประจำตัวเป็นพิเศษ: หากมีอาการเบื้องต้น เช่น ไอ หายใจลำบาก ระคายเคืองตา ควรลดระยะเวลาการทำกิจกรรมกลางแจ้ง
101 - 200	เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ	ส้ม	ประชาชนทั่วไป: ควรมีการระวังสุขภาพ ถ้ามีอาการเบื้องต้น เช่น ไอ หายใจลำบาก ระคายเคืองตา ควรลดระยะเวลาการทำกิจกรรมกลางแจ้ง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น ถ้ามีอาการทางสุขภาพ เช่น ไอ หายใจลำบาก ตาอักเสบ แน่นหน้าอก ปวดศีรษะ หัวใจเต้นไม่เป็นปกติ คลื่นไส้ อ่อนเพลีย ควรปรึกษาแพทย์
201 ขึ้นไป	มีผลกระทบต่อสุขภาพ	แดง	ทุกคนควรหลีกเลี่ยงกิจกรรมกลางแจ้งหากมีเงื่อนไขที่มีมลพิษทางอากาศสูง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น หากมีอาการทางสุขภาพควรปรึกษาแพทย์

ที่มา กรมควบคุมมลพิษ

COMPETITIVENESS TREND:

บทบาทของผู้หญิง กับ อันดับความสามารถในการแข่งขัน

สังคมที่เปิดโอกาสแก่ทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน โดย
มุ่งเน้นความสามารถของแต่ละบุคคลโดยไม่เกี่ยง
เพศหรือชนชั้นย่อมเป็นสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อ
การพัฒนาได้ดีกว่า ด้วยเหตุนี้ IMD จึงได้กำหนด
ตัวชี้วัดหลายตัวที่สะท้อนความเท่าเทียมทาง
โอกาสระหว่างเพศ

หากพิจารณาในภาพรวมตัวชี้วัดในกลุ่มนี้ประเทศไทย
ยังอยู่ในอันดับปานกลางถึงต่ำ โดยเฉพาะตัวชี้วัดที่
2.5.11 สัดส่วนผู้หญิงในรัฐสภา ซึ่งในการประกาศผลปี
2019 ประเทศไทยได้อันดับต่ำที่สุด โดยมีสัดส่วน ส.ส.
และ ส.ว. เพศหญิงเพียงร้อยละ 4.8

ตัวชี้วัด	ค่าคะแนน	อันดับ	แหล่งข้อมูล
4.5.09 Women with degrees สัดส่วนเพศหญิงที่จบการศึกษาระดับ ปริญญาต่อประชากรอายุ 25-65 ปี	23.6%	45	OECD Education at a Glance
3.4.12 WOMEN ON BOARDS สัดส่วนผู้บริหารหญิง	12.7%	32	MSCI
2.5.13 GENDER INEQUALITY	0.393	57	UNDP
2.5.11 Females in parliament	4.8	63	Human Development Report 2018 (UNDP)

อย่างไรก็ดี ผลการเลือกตั้งครั้งล่าสุดส่งสัญญาณ
บวกในด้านนี้ เนื่องจากมี ส.ส. หญิงได้รับเลือกตั้ง
เข้ามาถึง 81 คน จาก 498 ที่นั่ง (ข้อมูล ณ วันที่
27 ส.ค. 2562) และมี ส.ว. หญิง 26 คน จาก
250 ที่นั่ง รวมแล้วเป็นสัดส่วน ร้อยละ 14.3
หากค่าดัชนีของประเทศอื่นไม่มีการเคลื่อนไหว
ประเทศไทยจะสามารถมีอันดับดีขึ้น มาอยู่ใน
อันดับที่ 56 นำประเทศญี่ปุ่นและมาเลเซีย
อย่างไรก็ตาม กว่าจะเห็นการเปลี่ยนแปลงของ
อันดับ จะต้องรอการประกาศผลในปี 2021
เนื่องจากตัวชี้วัดนี้ใช้ชุดข้อมูลย้อนหลังไป 2 ปี
ถึงแม้ว่าเราจะหนีจากอันดับด้อยสุดมาได้ แต่ก็ยัง
ไม่สามารถวางใจได้เพราะว่าไทยยังอยู่ในกลุ่มรั้ง
ท้ายอยู่

ดังนั้น สิ่งสำคัญคือการปรับกรอบทางสังคมเพื่อให้
โอกาสบุคคลที่มีความสามารถได้ก้าวเข้ามาปฏิบัติ
หน้าที่ผู้แทนประชาชนและบริหารระดับสูงของ
ประเทศโดยไม่จำกัดเพศ และฟื้นฟูทางสังคม เพื่อ
ส่งเสริมความเท่าเทียมกันทางโอกาสและให้การ
เมืองสะท้อนมุมมองที่หลากหลายของสังคมไทย
มากขึ้น

ภาพ Workpoint news

แหล่งอ้างอิง

“ศักยภาพการแข่งขันของประเทศไทยดีขึ้น 5 อันดับ
สภาพัฒน์ และTMA
เผยแพร่ผลการจัดอันดับฯ จาก IMD ประเทศไทยอยู่อันดับ
ที่ 25.” สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ, 29 May 2019, www.nesdb.go.th/ewt_news.php?nid=8928&filename=index&fbclid=IwAR0BmD-FzImhNNaMFoRzSHfaukpj9MMSGmomJfRc56-h9iij_orRBKHwt5c

“IMD World Competitiveness Rankings 2019.”
IMD, 28 May 2019,
www.imd.org/news/updates/singapore-topples-united-states-as-worlds-most-competitive-economy/

“ผลการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของ
ประเทศ ประจำปี 2562.” TMA Center for
Competitiveness, 29 May 2019, thailand.competitiveness.org/topic_detail.php?lang=Th&ps=174

‘สิงคโปร์’ แซง ‘สหรัฐ’ ขึ้นแท่นประเทศที่มีความ
สามารถในการแข่งขันสูงสุดในโลก.” Smart SME, 3
June 2019, www.smartsme.co.th/content/221543?fbclid=IwAR0_gYpTO4h_P3m0Im9s8jno0Sbe_fWTag45swBnX6hwYX-nv5H1N4bAuKc

ฉบับหน้า...

1

ผลการจัดอันดับ
WEF 2019-2020 และ
Doing Business 2020
ประเทศไทยอยู่ตรงไหน

2

*Competitiveness
Monitoring*
ติดตามความก้าวหน้าของตัวชี้วัด
รัฐได้ทำอะไร และแนวโน้มอันดับ
ของไทยจะเป็นอย่างไร

กองยุทธศาสตร์และประสานการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน (กพข.)

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

962 ถนนกรุงเกษม แขวงวัดโสมนัส เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100

โทรศัพท์: 0-2280-4085 (ต่อ 5601) โทรสาร: 0-2281-3938

Email: cdo@nesdc.go.th Website: www.nesdb.go.th

สภาพัฒน์ Update

สภาพัฒน์

สภาพัฒน์